

Didactiek en Motivatie

Onderzoek naar de invloed van didactiek op de motivatie van VMBO leerlingen bij handbal.

Bron: hbo-kennisbank.uvt.nl/cgi/fontys/show.cgi?fid=6370

Publicatie op Sports Media werd toegelaten door mevrouw D. van de Guchte op 18/10/2011

De stage ging door op het 2 College Cobbenhagenmavo te Tilburg

B.van Beek
2112870

Fontys Sport Hogeschool
Tilburg
H. van Kruisdijk

D. van de Guchte
2College De Mavo te Tilburg
04-01-2010 tot 19-06-2010

Samenvatting

Het *doel* van dit onderzoek is het bestuderen of didactische werkvormen en methodieken een bijdrage leveren aan de bevordering van motivatie bij leerlingen in het VMBO. In dit onderzoek toespitst op handbal spelonderwijs.

De *opzet* van dit onderzoeksexperiment bestaat uit het werken met vragenlijsten en het doen van een literatuuronderzoek.

Hiervoor is de volgende *methode* gebruikt: twee onderzoeksgroepen hebben ieder een lessenreeks van vijf lessen gekregen met een andere methodisch/didactische werkvorm. De controlegroep heeft les gehad volgens de totaal methode; spelen op heel veld, alle regels, etc. De Interventiegroep heeft les gehad volgens deel methoden en spelend lerend spelen; les op kleine veldje, in kleine groepjes, met veel balbezit en alles in spelvormen en competitie. De onderzoeksduur bedraagt 5 weken, waarbij de groepen 2 uur per week les kregen. Metingen van motivatie is door middel van vragenlijsten voor en na de onderzoeksperiode gedaan.

De *resultaten* die uit het onderzoek komen zijn als volgt. De controle groep heeft geen motivatiebevordering bij balspelen in het algemeen, wel voor het spel handbal.

De interventiegroep heeft een grotere motivatie voor zowel balspelen in het algemeen als het spel handbal.

Uit de resultaten is de volgende *Conclusie* naar voren gekomen: Aan het einde van de onderzoeksperiode zijn beide groepen meer gemotiveerd voor het spel handbal. Daarnaast is de interventiegroep gemotiveerder voor balsporten in het algemeen.

De verschillen in de voor en nameting bij de jongens van zowel de controle als interventiegroep zijn vrij klein. De meisjes in de interventiegroep scoren grote verschillen in de voor en nameting, bij hen is de motivatie significant verbeterd. De meiden uit de controlegroep zijn ook meer gemotiveerd dan voorheen, maar hier zijn de verschillen ook erg klein.

Inhoudsopgave

INLEIDING	5
1. VERKENNING	6
WAT IS MOTIVATIE?	6
CONCLUSIE MOTIVATIE	6
1.2 THEORIEËN RONDOM MOTIVATIE	6
1.2.1 Schematisch overzicht van de theorieën	6
1.2.2 Intrinsieke en Extrinsieke motivatie	7
1.2.3 Zelfdeterminatie theorie (Ryan en Deci, 2000)	11
1.2.4 Bekrachtigingstheorie (E. Thorndike, 1874-1949)	12
1.3. DIDACTIEK EN MOTIVATIE	13
1.3.1 Het directe instructie model	13
1.3.2 Feedback	14
2. PLAN VAN AANPAK	15
2.1 DE SCHOOL:	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
2.2 DE GYMLES:	FOUT! BLADWIJZER NIET GEDEFINIEERD.
2.3 WAT WIL IK ONDERZOEKEN:	15
2.4 ONDERZOEKSVRAAG:	16
2.5 HOE GA IK DAT ONDERZOEKEN?	16
2.6 PLANNING:	17
2.7 IS MIJN ONDERZOEKSVORSTEL HAALBAAR?	18
3. OPZET VAN HET ONDERZOEK	19
3.1 KEUZE VOOR HET ONDERWERP:	19
3.2 MIJN ONDERZOEK:	19
3.3 KEUZE VOOR DE CONTROLE GROEP EN DE INTERVENTIE GROEP:	19
3.4 REDENEN WAAROM MOTIVATIE VERHOOGD WORDT BIJ SPELEND LEREN SPELEN:	20
3.5 KRITISCHE NOTEN:	20
3.6 OPZET ONDERZOEK SCHEMATISCH	21
3.7 MEETMETHODEN:	21
4. RESULTATEN	22
4.1 UITSLAG VRAGENLIJST 1	22
4.2 UITSLAG VRAGENLIJST 2	24
4.2.1 Interventiegroep	24
4.2.2 Controlegroep	25
4.3 RESULTATEN SCHEMATISCH	26
Grafieken gemiddelde score vragenlijst 1	26
Grafieken verschil in score Interventie Groep	28
Grafieken extra vragen voor de interventiegroep; lesspecifiek	29
Grafieken verschil in score Controle Groep	31
Overzicht van alle vragen; vragenlijst 2 Controlegroep	32
Grafieken verschillen tussen de controle groep en de interventie groep	33
4.4 Samengevat resultaat	35

5. DISCUSSIE	36
6. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	37
CONCLUSIES:	37
Interpretatie van de conclusies:	37
AANBEVELINGEN:	38
7. BRONNEN EN LITERATUUR	39
8. REFLECTIE	40
Het literatuurdeel	40
De uitvoering van het onderzoek	40
De resultaten	40
Algemeen	41
9. BIJLAGEN	42
I. VRAGENLIJST: HOE GEMOTIVEERD BEN JIJ?	42
II. VRAGENLIJST: HOE GEMOTIVEERD BEN JIJ? DEEL 2 INTERVENTIEGROEP	43
III. VRAGENLIJST: HOE GEMOTIVEERD BEN JIJ? DEEL 2 CONTROLEGROEP	44

Inleiding

Er is al veel onderzoek gedaan naar het onderwerp motivatie. Wat is motivatie? Waarom zijn mensen wel of niet gemotiveerd? Welke vormen van motivatie zijn er? Wat stuurt onze motivatie? Etc. Omdat motivatie een erg breed raakvlak heeft met vele verschillende onderwerpen is het lastig een selectie te maken uit wat wel en niet van belang is voor dit onderzoek. In dit onderzoek is de literatuur beperkt tot twee theorieën, de Bekrachtigingstheorie en de Zelfdeterminatietheorie. Beide gaan uit van intrinsieke en extrinsieke motivatie. Door deze theorieën te koppelen aan het directe instructiemodel is er een duidelijke structuur in de les, deze zou in theorie bij moeten dragen aan een pedagogisch klimaat waarin de kinderen goed gemotiveerd zijn.

Maar welke factoren beïnvloeden de motivatie? Kun je mensen intrinsiek motiveren voor een taak of moeten we er altijd consequenties aan verbinden?

Zo zijn er nog vele deelvragen die beantwoord kunnen worden.

In het literatuuronderzoek zal de nadruk liggen op intrinsieke en extrinsieke motivatie. Onder het kopje maatregelen tijdens de lessen LO zul je maatregelen vinden die de extrinsieke motivatie stimuleren maar ook de intrinsieke. Er is te zien dat niet alleen de inbreng van de docent van groot belang is voor een gemotiveerde deelname van leerlingen aan de les, maar dat juist de inbreng van leerlingen een sleutel kan zijn tot het gemotiveerd deelnemen aan de les.

Dit is een onderzoek naar welke didactische werkvorm(en) een positief effect heeft op de motivatie van VMBO leerlingen bij de lessen handbal op school. Zoals hierboven genoemd zou de theorie gekoppeld aan het directe instructiemodel de lessen voldoende structuur moeten geven voor een gemotiveerd klimaat in de klas.

1. Verkenning

Wat is motivatie?

Motivatie is het totaal van beweegredenen of motieven dat op een bepaald ogenblik werkzaam is bij een individu. (E. Wijsman, 2005)

Motivatie is enthousiasme voor een taak. (<http://www.woorden-boek.nl/woord/motivatie>)

Motivatie is de prikkel die mensen ertoe beweegt om iets te doen of na te streven
(<http://www.encyco.nl/nol.php>)

Motivatie is een term uit de psychologie, criminologie en pedagogiek om uit te drukken dat iemand iets (een zeker doel) tracht te bereiken. (<http://nl.wikipedia.org/wiki/Motivatie>)

Conclusie motivatie

Het is moeilijk te zeggen wat motivatie precies is, er zijn verschillende definities voor motivatie. Uiteindelijk komt het er op neer dat motivatie datgene is wat jou drijft tot het bereiken van een doel. Of dat nu uit jezelf komt of door externe factoren.

1.2 Theorieën rondom motivatie

1.2.1 Schematisch overzicht van de theorieën

Zoals hierboven genoemd zijn er veel verschillende definities van motivatie. Ook zijn er heel veel verschillende theorieën die ieder op een eigen manier kijken naar motivatie, drijfveren, etc. Wat opvalt is dat alle theorieën uitgaan van het feit dat zowel interne al externe factoren een rol kunnen spelen bij de motivatie voor een bepaald doel. Hieronder zijn een aantal theorieën, waaronder de zelfdeterminatietheorie en de bekrachtigingstheorie schematisch uitgewerkt.

	Intrinsieke motivatie	Extrinsieke motivatie	Zelfdeterminatie theorie	Bekrachtigingstheorie
Inhoud	Motivatie van binnenuit	Motivatie door externe beloning	Gaat uit van extrinsieke en intrinsieke motivatie	Consequenties beïnvloeden gedrag
Speerpunten	Draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde Je uitgedaagd voelen door het doel	Komt voort uit externe druk, interne druk of persoonlijk belang	Het besef dat je het leven in eigen hand hebt De mens is een actief wezen met de aangeboren neiging tot groei en ontwikkeling Remming of stimulering door de	Bepaalde situaties leveren stimuli op Men leert door trial and error Gaat uit van positieve en negatieve bekrachtigers van gedrag

			omgeving	
			Vrije wil	
Voorbeeld	Een leerling voert een taak uit omdat hij of zij dit zelf wil, zonder dat er een beloning of straf tegenover staat	Een leerling voert een taak uit omdat hij of zij daarvoor beloond of bestraft wordt.	Een leerling voert een taak uit die hij of zij zelf gekozen heeft, de vrije wil bepaald welke taak voorrang krijgt.	Een leerling voert een taak uit afhankelijk van de soort consequentie die volgt. Hij of zij zal bepaald gedrag vertonen en ander gedrag vermijden.

In het schema hierboven is te zien hoe theorieën op bepaalde punten overeenkomen en op andere punten verschillen. De overeenkomst tussen deze theorieën blijkt de intrinsieke en extrinsieke motivatie te zijn. Doet iemand iets omdat hij het wil of omdat er een consequentie volgt. Een duidelijk verschil is dat de Zelfdeterminatietheorie uitgaat van eigen vrije wil (intrinsieke motivatie) en de Bekrachtigingstheorie van beloning of bestraffing (extrinsieke motivatie).

In de paragrafen hieronder wordt dieper ingegaan op de theorieën en een duidelijker beeld geschetst welke belangrijke drijfveren we hebben om motivatie voor een taak te voelen.

1.2.2 Intrinsieke en Extrinsieke motivatie

Onder intrinsieke motivatie verstaan we de motivatie van binnen uit. Bijvoorbeeld: de leerlingen nemen deel aan de les LO omdat zij het leuk en uitdagend vinden. Dat wil zeggen dat leerlingen deelnemen omdat zij daar zelf voor kiezen. Intrinsieke motivatie is niet alleen de motivatie op grond van 'de eigen keuze' (bijv. een beweging gewoon prettig vinden). Een ander goed voorbeeld hiervan is de keuze van Bewegen Sport en Maatschappij. Leerlingen kiezen zelf voor dit vak, er kan ook een ander vak gekozen worden. Het feit dat leerlingen BSM kiezen is uit eigen vrije wil dus intrinsiek. Bij intrinsieke motivatie maak men eigen keuzes om een doel te bereiken, men hecht betekenis aan deze doelen, je voelt je uitgedaagd door het doel, je hebt het gevoel dat het doel binnen je bereik ligt, je hebt controle over de weg ernaar toe en je kunt het behalen van het doel toeschrijven aan je eigen competentie. Intrinsieke motivatie draagt bij aan het gevoel van eigenwaarde.

Extrinsieke motivatie is het tegengestelde van intrinsieke motivatie. Hiermee worden de redenen bedoeld die niet uit de leerling zelf komen. Bijvoorbeeld: de leerlingen nemen deel aan de les LO omdat zij anders een uur terug moeten komen voor het feit dat zij spijbelen.

Dit voorbeeld valt onder externe druk; de leerling doet iets omdat er als hij het niet doet een straf op volgt.

Externe druk is de druk die wordt opgelegd door iemand buiten het individu. Er volgt een consequentie als het individu de opgelegde taak niet uitvoert. Er is hier geen sprake van eigen vrije wil. De persoon handelt omdat hij of zij ervoor beloond of gestraft wordt.

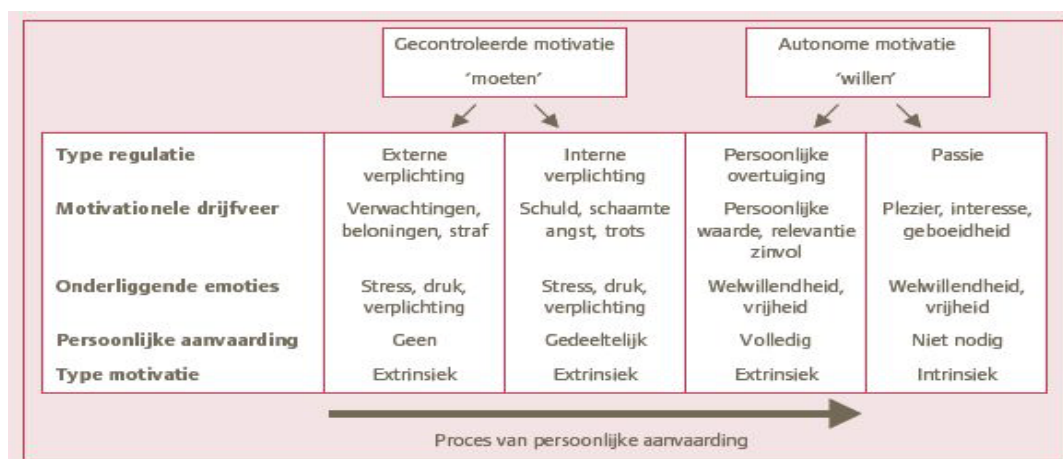
Naast externe druk spreken we ook van interne druk. Interne druk komt wel van binnenuit, maar valt onder extrinsieke motivatie omdat de leerling een gevoel van stress en druk ervaart. Bijvoorbeeld: een leerling maakt een salto ondanks dat hij dit niet durft omdat hij zijn zwakte niet wil tonen aan de rest van de klas. De leerling wil niet tekort schieten.

De *derde vorm* van extrinsieke motivatie is persoonlijk belang. Hoewel een leerling de lessen LO niet leuk vindt, blijft hij toch inspanning leveren omdat hij het belangrijk vindt voor zijn lichaam en gezondheid (denk aan een leerling met overgewicht). De leerling zal door deze vorm van extrinsieke

motivatie met een groter gevoel van keuze en vrijheid aan de lessen LO deelnemen en ook meer vrijwillige energie blijven investeren.

Intrinsieke en extrinsieke motivatie kan onder gecontroleerde en autonome motivatie geschaard worden. Gecontroleerde motivatie legt de nadruk op het moeten en autonome motivatie op het willen. Zo valt bijvoorbeeld externe druk onder gecontroleerde motivatie en persoonlijk belang onder autonome motivatie.

In het schema hieronder is duidelijk weergegeven welke vorm van motivatie past bij de taak die een persoon uitvoert. Welke drijfveren bewegen de leerling, welke onderliggende emoties, is er sprake van persoonlijke aanvaarding, etc. (G. Franzen, 2008) en (E. Wijsman, 2005)

Figuur 1. Gecontroleerde en Autonome motivatie (Psychopraxis jaargang 10, nummer 4, 08-2008)

In het schema hierboven is te zien dat drie van de vier typen motivatie extrinsiek blijkt te zijn. Toch is er bij ieder individu een natuurlijke drang tot groei, die zich uit in de tendens om intrinsiek gemotiveerde activiteiten uit te voeren en in het proces van het persoonlijk aanvaarden of eigen maken van initieel extern gestuurde activiteiten. Dit betekent dat zowel passie en intrinsieke motivatie als persoonlijke aanvaarding van het nut van de taak worden beschouwd als natuurlijke processen die bij de geboorte, bij ieder individu aanwezig zijn.

Voor deze groei in de persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van de mens zijn drie psychologische basisbehoeften van fundamenteel belang:

Autonomie:

Autonomie wordt gedefinieerd als de mate waarin gedrag uitgevoerd wordt met een gevoel van psychologische vrijheid. Mensen hebben behoeften aan autonomie, m.a.w. aan het stellen van gedrag dat aansluit bij de eigen ideeën, waarden, doelen en interesses. Als leraar moet je zorgen voor een competentieondersteunende omgeving, hierbij is een duidelijke structuur nodig. De wijze waarop deze structuur wordt aangeboden is belangrijk voor een autonomieondersteunend klimaat. Heel belangrijk daarbij is het bieden van keuzes en inspraak. Indien dit niet mogelijk is, dien je een zinnige, realistische en geloofwaardige uitleg voor de opgedragen taak of ingevoerde regel te geven. Binnen de lessen LO kunnen maatregelen eerder autonomieondersteunend dan wel controlerend zijn:

Autonomieondersteunende maatregelen:

- Structureel inbedden van keuzes
- Verlenen van inspraak aan de jongere

Controlerende maatregelen:

- Belonen en straffen voor goed/slecht gedrag
- Kritisch evalueren van leerlingen
- Opleggen van doelstellingen
- Systematisch opleggen van deadlines

Het systematisch inbouwen van controlerende maatregelen zorgt ervoor dat de gedragsverandering gestuurd wordt door externe verplichting. Door zoveel mogelijk keuzemogelijkheden in te bouwen en inspraak te verlenen wordt de betrokkenheid van de jongere verhoogd.

Door deze maatregelen zal de rol van de leerkracht meer controlerend zijn.

De leerkracht zal bijvoorbeeld druk uitoefenen door een dwingende taal te hanteren, waarbij woorden als 'moeten' en 'verwachtingen' vaak worden gebruikt. Verder kan de leerkracht bij falen duidelijk ontgoocheling laten blijken in plaats van de redenen voor het falen empathisch te verkennen. Dergelijke reactie zal inspelen op een schuldgevoel bij de jongere en wakkert zo de interne verplichting aan om gewenst gedrag te vertonen.

Door als leerkracht reflectief te luisteren naar een leerling is de leerkracht meer in de autonomieondersteunende rol, hij kaatst opmerkingen en gevoelens van leerlingen terug naar de leerling die er beter over na gaat denken. Al doende zal de leerkracht ook empathisch het perspectief van de jongere proberen in te nemen, waardoor deze zich beter begrepen voelt en op een meer welwillende wijze aan een taak wil werken.

Competentie:

Deze behoefte verwijst naar de positieve verwachting om een gewenst resultaat te bereiken. Als een leerling denkt een bepaald vooropgesteld doel te bereiken, zal hij ook starten met het eventueel langdurige, intensieve leerproces.

Competentie is noodzakelijk voor elke vorm van motivatie! Als een leerling het gevoel heeft iets niet te kunnen wordt hij/zij hulpeloos. De leerling verliest het zelfvertrouwen en wordt passief.

Om de nood aan competentie te bevredigen is het belangrijk dat de sociale omgeving de nodige structuur en houvast biedt, zodat leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt en hoe zij aan deze verwachting kunnen voldoen.

Structuur en regelmaat zorgt voor voorspelbaarheid en zekerheid, daarentegen zorgt vrijheid voor onvoorspelbaarheid en onzekerheid.

Mogelijkheden om competentie als motiverende factor binnen de les LO een plaats te geven zijn onder anderen:

- Duidelijke en consistente regels en verwachtingen opstellen.
- Deze regels helder en duidelijk communiceren.
- Consequent optreden bij het overtreden van gemaakte afspraken.

Het gevoel 'competentie' te zijn kan ook bereikt worden door de omgang tussen leerkracht en leerling. Die interactie kenmerkt zich dan door:

- Vooropstellen van realistische, maar uitdagende doelstellingen.
- Grote uitdagingen opdelen in realistische tussenstappen.
- Positieve feedback geven.
- Aanreiken van concrete werkpunten.
- Communiceren van het vertrouwen en geloof dat een doel haalbaar is.

Verbondenheid:

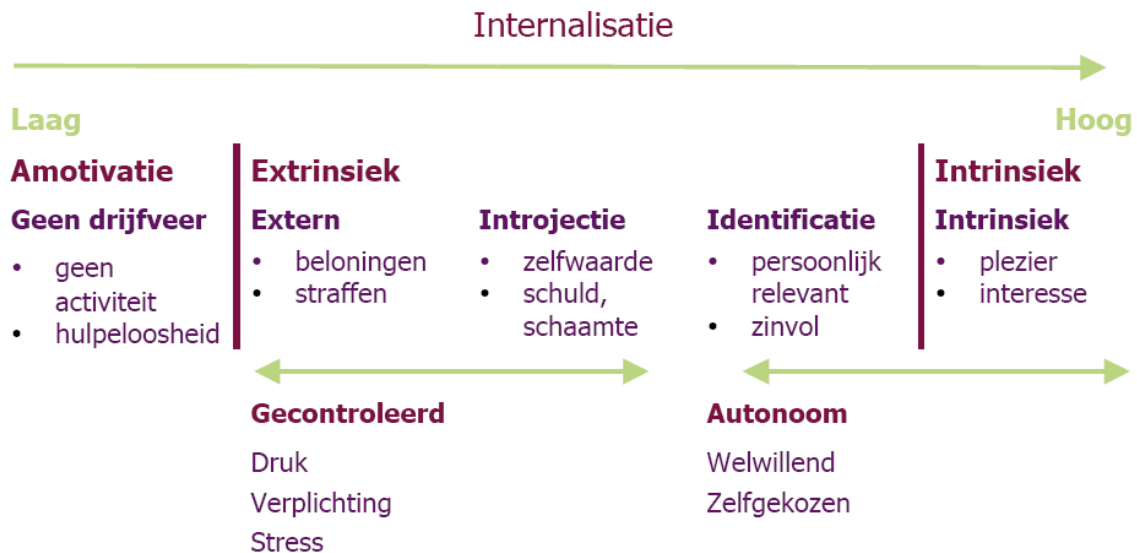
De behoefte om geborgenheid en intimiteit te ervaren speelt eveneens een belangrijke rol in het proces van persoonlijke aanvaarding. We zullen immers sneller zelfs vervelende taken en opdrachten aanvaarden als we met deze persoon een warme en veilige band hebben. Op het niveau van de communicatie is een empathische en respectvolle houding ten aanzien van de leerlingen steeds belangrijk. De grote uitdaging hierbij is deze attitude houding ook te behouden in periodes van rebellie. Sommige leerkrachten hebben immers enkel aandacht en respect voor jongeren zolang deze zich gedraagt zoals de begeleider dit verwacht. Omgekeerd hebben sommige leerkrachten enkel aandacht voor het probleemgedrag en niet voor de persoon van de jongeren. Door een respectvolle en empathische houding van de leerkracht, ook op momenten dat het moeilijker loopt, voelt de jongere zich gesteund en begrepen en zal daardoor meer openstaan om beoogde doelen persoonlijk te aanvaarden. (*J. Verstuyf en M. Vansteenkiste, 2008*)

Mogelijke maatregelen tijdens de lessen bewegingsonderwijs:

- Initiatieven van leerlingen meenemen in de les (bijvoorbeeld spelregels of veranderingen in het veld of materiaal aangegeven door een leerling daadwerkelijk aanpassen in de les.); dit geeft de leerlingen een gevoel van verbondenheid met de docent. De leerling heeft zo het gevoel dat er naar hem of haar geluisterd wordt. Dit zorgt ervoor dat de leerling meer gemotiveerd is omdat hij/zij eigen inbreng heeft en omdat de docent gehoor geeft aan de ideeën van de leerling. De docent geeft hiermee aan open te staan voor de leerling, hierdoor wordt de afstand tussen docent en leerling kleiner, hierdoor is er meer verbondenheid.
- Leerlingen zelfstandig taken laten uitvoeren, alleen of in groepjes; dit geeft de leerlingen een gevoel van autonomie. Hier moet je de leerlingen wel in sturen, de taken moeten vooral bij VMBO duidelijk en afgebakend zijn, anders bereik je het tegengestelde effect.
- Veel positieve feedback geven en concrete werkpunten aandragen; zo kunnen leerlingen werken aan hun competenties en zien zij zelf ook de groei in hun ontwikkeling.

1.2.3 Zelfdeterminatie theorie (Ryan en Deci, 2000)

Deze theorie gaat uit van intrinsieke en extrinsieke motivatie. De zelfdeterminatie theorie zegt: er zijn drie typen van extrinsieke motivatie, deze verschillen in de mate dat de gedragsregulatie verinnerlijkt of geïnternaliseerd is.

Adforum CVBA en ampersand BVBA <http://www.blijvendmotiveren.be/nl/zelfdeterminatie.pdf>

In dit schema kun je zien dat als een individu niet gemotiveerd is (amotivatief) heeft hij/zij geen drijfveren, dit zorgt ervoor dat er weinig tot geen internalisatie plaats vindt. Daarnaast zijn er drie gradaties in externe motivatie, extern, introjectie en identificatie. Waarbij extern gaan om het belonen en straffen (bijvoorbeeld het invoeren van een beloningssysteem om positief gedrag tijdens de les te beïnvloeden). Introjectie is een vorm van motivatie waarbij de persoon iets doet omdat hij of zij zich anders schaamt voor zijn of haar gedrag. Het uitvoeren van de taak draagt bij aan het gevoel van zelfwaarde. Het niet uitvoeren van de taak zorgt voor een gevoel van schaamte of schuld. Identificatie ligt al dicht bij het autonome deel van de persoon. Hij of zij kiest er zelf voor een taak uit te voeren omdat het voor deze persoon zinvol en persoonlijk is (bijvoorbeeld het leren voor je autotheorie omdat je daarna pas je rijbewijs kunt gaan halen). Volledig geïnternaliseerd ben je als je iets doet vanuit intrinsieke motivatie, een taak uit eigen vrije wil omdat het je interesseert. (G. Franzen, 2008)

De Zelfbepalingstheorie van Edward Deci en Richard Ryan (2000) neemt nu een prominente plaats in tussen de moderne motivatietheorieën. Deze theorie gaat ervan uit dat mensen in hoge mate hun eigen lot kunnen bepalen en dat het besef dat je, je eigen leven in eigen hand hebt invloed heeft op het welbevinden en het menselijk geluk. Deze theorie gaat er van uit dat actieve wezens zijn met de aangeboren neiging tot groei en ontwikkeling, dat zij uitdagingen aangaan en problemen willen overwinnen en dat de ervaringen zich samenvoegen tot een zelfbesef. Deze neigingen moeten wel door de omgeving worden geactiveerd. Een omgeving kan namelijk zowel stimulerend als remmend werken.

De Self determination theory gaat uit van het bestaan van vrije wil, Deci stelt dat mensen zelden door slechts één behoefte gedreven worden, maar dat verschillende behoeften om voorrang strijden. De keuze hiertussen is de taak van vrije wil. (zie ook paragraaf 2.1) (G. Franzen, 2008)

Mogelijke maatregelen tijdens de lessen bewegingsonderwijs:

- Leerlingen eigen inbreng laten hebben tijdens de les LO; door de inbreng van leerlingen te verwerken in de les hebben de leerlingen nog meer het idee dat ze meedoen uit eigen vrije wil.
- Keuzes voorleggen tijdens de les; doordat de leerlingen kunnen kiezen uit verschillende onderdelen of hoeken in de zaal zal de motivatie vergroot worden door het gevoel van een keuze uit eigen vrije wil.
- Voldoende uitdagingen op verschillende niveaus aanbieden (differentiëren); de leerlingen willen zich ontwikkelen en hebben daar voldoende uitdaging voor nodig. Door dit als docent te bieden voor verschillende niveaus bereik je dat alle kinderen werken vanuit hun eigen kunnen en zich zo kunnen ontwikkelen op hun eigen niveau.

1.2.4 Bekrachtigingstheorie (E. Thorndike, 1874-1949)

De bekrachtigingstheorie (Engels: *reinforcement theory*) komt op één ding neer: consequenties beïnvloeden gedrag. Dit houdt in dat iedere handeling die in een bepaalde situatie bevrediging oplevert geassocieerd raakt met de situatie. Afhankelijk van de soort consequentie die volgt, zullen mensen bepaald gedrag vertonen en ander gedrag vermijden.

Bekrachtigers zijn stimuli, gebeurtenissen en bekrachtiging slaat op procedures die ertoe leiden dat het organisme bepaald gedrag vaker gaan vertonen.

Zoals ook Skinner (1904-1990) en Pavlov (1849-1936) zeggen in de theorie van het behaviourisme, men leert door trial and error. Als bepaald gedrag bekrachtigd wordt door positieve stimuli, is de kans groot dat dit gedrag herhaald wordt. Indien het gedrag bekrachtigd wordt door negatieve stimuli, dan zal het gedrag niet herhaald worden. Dit wordt ook operante conditionering genoemd.

Er bestaan 4 vormen van operant conditioneren:

1. positieve bekrachtiging → het versterken van de gedragswijze door beloning.
2. Negatieve bekrachtiging → het versterken van de gedragswijze door het wegnemen van negatieve consequenties.
3. Uitdoving → geen bekrachtiging, de persoon krijgt geen stimulus waardoor het gedrag uitdooft.
4. Bestrafing → het gedrag wordt gevolgd door een negatieve ervaring.

(G. Franzen, 2008)

We maken onderscheid tussen natuurlijke en kunstmatige bekrachtiging. Bij natuurlijke bekrachtiging is de consequentie autonoom, bijvoorbeeld een positieve gebruikservaring van een voorwerp. Bij kunstmatige bekrachtiging heeft de beloning niet te maken met het gedrag, bijvoorbeeld het sparen van zegeltje voor een actie als je voor zoveel euro boodschappen doet. Deze bekrachtigingen kunnen de intrinsieke motivatie (zie paragraaf 2.1) achter gedrag ondermijnen.

Mogelijke maatregelen tijdens de lessen bewegingsonderwijs:

- De leerlingen belonen (met bijvoorbeeld een zelfgekozen spel aan het einde van de les); dit is een positieve bekrachtiging. De leerlingen zullen hierdoor meer gemotiveerd zijn tijdens de les.
- Het bestraffen van leerlingen die niet het gewenste gedrag vertonen is ook een optie; hiermee zal ook het gewenste gedrag bereikt worden, maar het strookt met de maatregelen van paragraaf 2.1. en 2.2. waarbij het vooral gaat om de positieve benadering van de leerling.

1.3. Didactiek en motivatie

Om de maatregelen uit de paragrafen hierboven toe te passen in de gymles, is er een methodisch model nodig, waarin de vakdidactische stappen voor een les lichamelijke opvoeding geplaatst kunnen worden. Een model dat uitgaat van de interactie tussen leerlingen, leerling en leraar en leraar en leerling is het directe instructie model. Zoals te lezen in paragraaf 2.2 is interactie een belangrijke factor voor het gevoel van competentie. Ook andere factoren zoals autonomie, eigen inbreng in het leerproces, etc. zijn belangrijke factoren die worden meegenomen bij de uitvoering van het directe instructiemodel. Door de theorieën te koppelen aan het directe instructiemodel is er een duidelijke structuur in de les, deze zou in theorie bij moeten dragen aan een pedagogisch klimaat waarin de kinderen goed gemotiveerd zijn.

1.3.1 Het directe instructie model

Het directe instructie model bestaat uit zeven stappen. Door deze stappen te verwerken in de lessen vergroot je als docent de interactie tussen docent en leerling en leerlingen onderling. Leerlingen krijgen meer inspraak in hun eigen leerproces. Zoals in de theorieën rond om motivatie naar voren is gekomen; zorgt eigen inbreng, competentie, verbondenheid en autonomie voor interne motivatie. Dit is de rede dat het directe instructie model uitkomst kan bieden bij het positief beïnvloeden van de motivatie van leerlingen.

Daarnaast biedt het directe instructie model houvast en structuur, wat volgens de theorie leidt tot zekerheid en voorspelbaarheid. Dit heeft een positieve uitwerking op de motivatie.

De factoren, verbondenheid, autonomie en competentie komen naar voren in de volgende punten uit het directe instructie model en spelen een rol bij de beïnvloeding van motivatie tijdens de spellessen LO.

Oriëntatiefase:

- presenteer het onderwerp van de les
- relateer de les aan een betekenisvolle situatie
- stel leerdoelen

Uitleg:

- speel vragen van leerlingen terug naar de groep
- vergroot stapsgewijs de moeilijkheidsgraad

Begeleide inoefening:

- geef korte duidelijke opdrachten
- stel veel vragen
- maak gebruik van materialen en stappenplan
- zorg voor een geleidelijk toename van de moeilijkheidsgraad
- laat leerlingen in tweetallen of groepjes werken

Zelfstandig werken:

- zorg dat leerlingen onmiddellijk kunnen beginnen
- laat leerlingen weten dat hun prestatie gemeten wordt
- geef extra verrijkingstof aan goed presterende leerlingen
- geef extra instructie aan de minder presterende leerlingen

Evaluatie:

- controleer of de lesdoelen zijn bereikt

(Y. Leenders, F. Naafs en I. van den Oord, 2002)

1.3.2 Feedback

Het geven van feedback kan een stimulerende werking hebben op de motivatie van leerlingen. Vooral het geven van complimenten bevordert het gevoel van eigenwaarde en competentie, dit kan grote invloed hebben op de drijfveren voor een taak. Positieve feedback vergroot het gevoel van eigenwaarde en competentie (zie paragraaf 2.2). Zoals genoemd in paragraaf 2.4 kan feedback een vorm zijn van zowel positieve als negatieve bekrachtiging. Vandaar dat het geven van feedback een belangrijke schakel is bij het bevorderen van motivatie.

Naast de bovengenoemde punten uit het directe instructiemodel is ook feedback een belangrijke schakel bij het beïnvloeden van motivatie.

Bij het geven van goede feedback zijn er een aantal punten waar je op moet letten. Zoals:

- Zorg in ieder geval dat de eerste feedback positief is (al is het maar: Fijn dat je gekomen bent).
- Wees helder en concreet (wat de inhoud van uw advies betreft: denk aan eenvoud van stijl, bondigheid, overzichtelijkheid).
- Peil en benoem de reacties die de feedback bij de ander teweegbrengt (is de inhoud ervan begrepen? Hoe komt de boodschap aan en over?)

(<http://www.uu.nl/uupublish/informatievoorme/studieloopbaanbe/gespreksvoering/gespreksvaardigh/27334main.html>)

De doelen die men met het geven van feedback wil bereiken zijn:

- Positief gedrag te erkennen en te stimuleren.
- Negatief gedrag te corrigeren.
- Relaties tussen personen te verduidelijken.
- Begrip voor elkaar en voor het eigen gedrag te vergroten.

(<http://www.lancelots.nl/ontwikkelen/kernvaardigheden/mondelinge-vaardigheden/feedback>)

Door kinderen in het onderwijs vooral positieve feedback te geven vergroot je het gevoel van eigenwaarde. Dit kan een heel positief effect geven ten aanzien van de motivatie. Dit heeft te maken met verbondenheid, ook het respecteren van elkaar en het begrip voor elkaars gedrag zijn punten die bijdragen aan de verbondenheid en zo een positieve uitwerking hebben op de motivatie. Natuurlijk moeten kinderen ook te horen krijgen wanneer ze een opdracht minder goed uitvoeren of wanneer hun gedrag niet door de beugel kan. Dit kan extrinsieke motivatie te weeg brengen. Zo krijgen leerlingen die slecht presteren een onvoldoende en leerlingen die zich niet volgens de schoolnormen gedragen straf. Leerlingen leren zo de grenzen kennen en dat geeft structuur en overzicht, dat ook weer bijdraagt aan de motivatie.

2. Plan van aanpak

Op vraag van de auteur werd dit hoofdstuk sterk gereduceerd: punten 2.1 en 2.2 werden verwijderd

2.3 Wat wil ik onderzoeken:

Op momenten dat mijn lessen veel spelvormen bevatten, veel competitie en veel uitdaging; bemerk ik dat de motivatie hoger is. Uit deze observatie trek ik de conclusie dat motivatie vergroot wordt op het moment dat kinderen spelend leren met daarin een competitie element. Ik wil het verschil tussen traditioneel spelonderwijs en spelend leren spelen onderzoeken.

Traditioneel spelonderwijs wil zeggen dat er droge oefenvormen worden gegeven om techniek te leren, dus stilstaande techniekoefeningen en het spelen op een groot veld spelen met alle regels en volledige veldbezetting en posities.

Spelend leren spelen wil zeggen dat je de leerlingen uitdaging geeft door spelend te oefenen. Dit kan door te spelen op kleine veldjes, met minder regels, zorgen voor veel balbezit en het vergroten van de scoringskansen. De techniekoefeningen bij deze didactische werkvorm zijn in een competitieve spelvorm waarbij leerlingen onbewust techniek leren.

Wanneer zijn de leerlingen het meest gemotiveerd?

Traditioneel spelonderwijs v.s. spelend leren spelen.

Traditioneel spelonderwijs	Spelend leren spelen
Techniek oefenen uit stilstand	Techniek oefenen in spelvorm
Groot wedstrijd veld	Meerdere kleine veldjes
Volledige veldbezetting zoals in de echte wedstrijd sport	Kleine teams
Door grote teams weinig balbezit	Door kleine groepjes veel balbezit
Scoren op normaal doen	Scoren op meerdere doelen, groter doel of ander doel.
Scoringskans is klein	Scoringskans is groot
Veel kinderen zitten stil omdat de hele zaal nodig is voor het spelen tussen twee teams.	Niemand hoeft stil te zitten doordat er in kleine groepjes op veel veldjes gespeeld wordt.
Alle wedstrijdregels worden toegepast	Aangepaste regels naar het niveau van de teams, kan per veld verschillend zijn
Door alle regels toe te passen; weinig spel, veel fluiten door de scheidsrechter omdat het nog niet helemaal duidelijk is. Vooral in het begin.	Spel loopt snel en soepel met aangepaste regels omdat er maar een paar worden behandeld per les. Hierdoor hoeft er weinig gefloten te worden en weten de leerlingen waar zij aan toe zijn in het spel.

2.4 Onderzoeksvraag: Ik onderzoek het spelonderwijs voor handbal op het VMBO in klas 2 en 3 omdat ik wil weten of de focus niet te veel ligt op de eindvorm (volledig spel) in plaats van de opbouwende tussenvorm (kleine spelen met onbewuste techniek oefeningen en veel competitie op kleine veldjes) teneinde de motivatie en beleving van de leerlingen te verbeteren.

2.5 Hoe ga ik dat onderzoeken?

De controle groep: dit is de groep waarbij ik de lessen ga geven met het doel de eindvorm bereiken. Bij deze groep ga ik alle regels toepassen en het game-like spel spelen. Deze klas krijgt dus alleen les in de eindvorm en in droge techniek, de traditionele manier van spellessen geven. Zij zullen de regels van de wedstrijd sport moeten leren en de technieken zoals in de wedstrijd sport gebruikt worden. Deze klas speelt ook met de volledige veldbezetting op de grootte van het wedstrijd veld. De techniek oefeningen zullen bestaan uit droge vormen, deze worden uit stilstand geoefend. Hierbij is de juiste uitvoering van een techniek belangrijker dan hoe vaak een doelpoging of een pass van de bal effectief is.

De interventiegroep: In deze klas ga ik lessen geven die minder gericht zijn op het game-like spel. Het doel is zoveel mogelijk naar het eindspel toewerken, mits het niveau van de klas dit toelaat. Hier ga ik me richten op opbouwende tussenvormen, d.w.z. veel uitdagende spel vormen met minder regels, veel scoringskansen en veel balbezit. Deze klas krijgt heel veel competitieve vormen om de techniek te leren. Uiteindelijk is het belangrijker dat een pass of een scoringskans effectief is en niet zo zeer volgens de juiste techniek. De filosofie is hier dat leerlingen de juiste techniek automatisch gebruiken omdat het dan makkelijker is om te scoren of een bal te passen. Elke techniek oefening is verstopt in een wedstrijd/spelvorm. De leerlingen zullen op kleine veldjes spelen in kleine teams zodat er veel

balbezit zal zijn en vergrootte kansen tot scoren. Het eindspel handbal ga ik wel proberen te bereiken, maar het kan ook zijn dat dit op een half veld is in kleinere teams om de bewegingsintensiteit hoog te houden en om de motivatie van de leerlingen te vergroten.

2.6 Planning:

Wat	Wanneer	Hoe
Vragenlijst motivatie	Week 3	De leerlingen van alle 2 ^e en 3 ^e jaars klassen vullen de vragenlijst in met daarin vragen over de lessen LO, de sporten die zij beoefenen en hun interesses.
Uitwerken vragenlijst en conclusies trekken.	Week 4	Ik ga de bevindingen uitwerken in een schema of grafiek, daaruit kan ik opmaken welke van mijn klassen het dichtst bij elkaar liggen wat motivatie betreft zodat ik twee vergelijkbare groepen heb tijdens mijn onderzoek.
Uitwerken lessencycli	Week 5	Ik ga de lessen voorbereiden die ik ga geven ik maak per klas een cyclus van 5 lessen.
Lessencyclus in twee klassen uitvoeren	Week 8,9,10,11,12 Omdat er een vakantie tussen zit start ik pas in week 8	Ik ga de cycli uitvoeren die ik gemaakt heb. In de ene klas gericht op de eindvorm en in de andere klas gericht op de opbouwende tussenvorm.
Observeren	Week 8,9,10,11,12	Tijdens mijn lessen observeer ik de leerlingen. Ik kijk naar de activiteit, de beleving en reacties van de leerlingen.
Vragenlijst	Week 12	De leerlingen vullen een vragenlijst in over hun bevindingen van de lessen LO.
Uitwerken van de vragenlijst en conclusie trekken	Week 13	Ik werk de lijst uit, daaruit komt een score en zo kan ik zien welke klas de lessen LO het best heeft ervaren. Waar de leerlingen het meest motivatie hebben en waar zij het meest voldoening uit hebben gehaald.
Afwerken onderzoek	Tot inlever datum	Alle data verzamelen en afschrijven van het onderzoek.

2.7 Is mijn onderzoeksvoorstel haalbaar?

Ik heb voor mijn onderzoek geen geld nodig. Ik heb toestemming van mijn mentor om het onderzoek uit te voeren, ik heb verder geen toestemming van derden nodig.

Het onderzoek moet wel rond komen in de geplande tijd, ik heb nog een uitloop van een maand in mei.

3. Opzet van het onderzoek

3.1 Keuze voor het onderwerp:

De keuze voor het onderwerp komt voort uit het vermoeden dat leerlingen vaak ongemotiveerd/ minder gemotiveerd deelnemen aan de lessen lichamelijke opvoeding. Vooral bij meiden, omdat zij minder snel tot scoringskansen komen en minder vaak de bal toegespeeld krijgen. Door op kleine veldjes te spelen waarbij niet alle regels in een keer worden toegepast en er veel balbezit is en grotere kans tot scoren kan de motivatie vergroot worden.

3.2 Mijn onderzoek:

Ik ga tijdens de uitvoering van het onderzoek twee klassen uit het VMBO met elkaar vergelijken. De ene klas krijgt van mij handbal gericht op eindvorm (De controle groep). De andere klas krijgt van mij handbal gericht op opbouwende tussenvormen, hiermee bedoel ik spelvormen die gericht zijn op de eindvorm en de techniek, maar ze worden spelenderwijs aangeleerd (De interventiegroep). Met andere woorden het eindspel v.s. spelend leren spelen. Helpt het spelend leren spelen voor een verhoging van de motivatie binnen de lessen LO?

Beide klassen krijgen een lessenreeks van 5 lessen aangeboden. Aan het einde van deze lessenreeks meet ik nogmaals de motivatie (zie meetmethoden) daaruit zal blijken of er een verschil in motivatie is voor en na de lessenreeks tussen de klassen.

3.3 Keuze voor de controle groep en de interventie groep:

Voor mijn onderzoek ben ik op zoek gegaan naar twee klassen die wat betreft de gymles ongeveer gelijkwaardig zijn, wat niveau, verhouding jongens meisjes en gedragsontwikkeling betreft. Ik heb gekozen voor klas 2A en klas 3A.

De leerlingen in klas 2A zijn redelijk volwassen voor hun leeftijd. Klas 3A is speels voor hun leeftijd. Door dit verschil in rijpheid zijn de klassen ondanks een jaar verschil op dit punt heel gelijkwaardig voor mijn onderzoek.

Als ik ga kijken naar de groepsdynamica volgens de fasen van remmerswaal (*J. Remmerswaal, Handboek groepsdynamica, 2002*) zie ik dat de beide klassen in dezelfde fase zitten. De beide klassen zitten in de affectiefase, dit houdt in dat beide klassen erg bezig zijn met de interactie met klasgenoten. De leider van de groep is al bekend en ook de kinderen die minder betrokken worden in de klas zijn duidelijk uit de klas te halen. Het is belangrijk dat de groepen ongeveer in dezelfde fase zitten omdat dit veel invloed heeft op de manier van lesgeven. Een groep die nog in de machtsfase zit, wat betekent dat de leider van de groep nog niet bekend is en er meerdere leerlingen hun best doen om deze rol te bemachtigen (haantjesgedrag), vraagt om een andere didactische en pedagogische aanpak dan een groep waarbij de leider al geaccepteerd is.

Daarnaast hebben deze twee klassen in verhouding even veel jongens als meisjes, en zijn de klassen wat motorisch niveau betreft gelijkwaardig.

3.4 Redenen waarom motivatie verhoogd wordt bij spelend leren spelen:

- Meer beleving, dit vergroot spelplezier, omdat de leerlingen een doel hebben bij iedere oefening die gedaan wordt n.l. winnen.
- Oefeneffect is groot, dit vergroot spelplezier omdat het leren van het spel sneller gaat omdat er minder regels tegelijk worden behandeld. Zo kunnen de leerlingen sneller aan de slag met het spelen.
- Minder regels, hierdoor is het spel makkelijker speelbaar dit vergroot het spelplezier omdat de leerlingen sneller snappen wat de bedoeling van een spel is en niet lang op uitleg hoeven wachten.
- Kleinere groepjes, dit vergroot scoringskansen. Door scoren vergroot je het spelplezier.
- Meer groepjes, hiervoor is zelfstandigheid nodig, dat vergroot de autonomie en dat vergroot de motivatie
- Techniek oefeningen in competitievorm, hierdoor vergroot je het spelplezier omdat er een doel gekoppeld is aan het oefenen van de techniek n.l. scoren of een bal goed over passen.
- Meerdere kleine veldjes, dit zorgt voor meer effectieve beweegtijd per individu, dit vergroot de motivatie omdat de leerlingen meer kunnen bewegen en niet lang hoeven te wachten tot ze aan de beurt zijn. Daarnaast hebben zij meer balbezit waardoor de leerlingen zich meer betrokken voelen bij het spel.
- Door verschillende veldjes te gebruiken kunnen de regels per veld worden aangepast, zo speelt ieder team op eigen niveau. Dit bevordert de motivatie omdat de leerlingen voldoende uitdaging hebben, maar niet te veel.

3.5 Kritische noten:

- Wanneer is een spelvorm een goede tussenvorm?
- Waarom is een spelvorm een goede tussenvorm?
- Hoe meet je plezier?
 - o Bewegingsintensiteit?
 - o Observatie non-verbaal en verbaal gedrag?
 - o Enquête

3.6 Opzet onderzoek schematisch

Klas X	Klas Y
Eindvorm	Tussenvorm
Alle regels	Aangepaste regels
Droge techniek	Alles in spelvorm → spelend leren spelen
Lessenreeks van 5 lessen	Lessenreeks van 5 lessen
Meting 1 (1 ^e les) ↓ Verskil is uitkomst ↓ Meting 2 (na 5 lessen)	Meting 1 (1 ^e les) ↓ Verskil is uitkomst ↓ Meting 2 (na 5 lessen)

3.7 Meetmethoden:

Vragenlijst:

De eerste meting van mijn onderzoek is een vragenlijst. Deze lijst wordt ingevuld door de leerlingen. Aan de hand van deze lijst kan ik doordat de leerlingen deze invullen aan de hand van een Likert schaal een score per klas noteren.

Voor de eindmeting wordt deze vragenlijst aangepast, De oude vragen blijven staan, maar worden aangevuld met nieuwe vragen over het verschil tussen oud en nieuw. Ook zal er een verschil in vragenlijst zijn omdat de interventiegroep op een andere manier les heeft gehad als de controle groep. Op deze manier kan ik aan het einde van vijf lessen zien of er verbetering is gekomen in de motivatie van de leerlingen.

(Voor vragenlijsten zie bijlagen 1)

4. Resultaten

Voor de start van mijn onderzoek heb ik bij de leerlingen van klas 2A en klas 3A een enquête gehouden. Hierop konden de leerlingen op stellingen reageren d.m.v. een Likert-schaal. Waarbij 1 betekent dat ze het totaal niet eens zijn met de stelling en 5 dat ze het helemaal eens waren met de stelling.

Na vijf lessen heb ik nogmaals een enquête gehouden, met daarin een aantal aangepaste vragen omdat de twee klassen verschillend onderwijs hebben gehad. Ook deze enquête is op basis van een Likert-schaal. De verschillen tussen de vragen voor en na het onderzoek staan uitgewerkt in grafieken om een duidelijk overzicht te geven van de behaalde resultaten.

Hieronder vind je de resultaten van de uitgevoerde enquêtes.

4.1 Uitslag vragenlijst 1

Tabel gemiddelde score

Klas 2A Interventie Groep

10 jongens

09 meisjes

Vraag		Gemiddeld aantal punten jongens	Gemiddeld aantal punten meisjes
1	Ik vind gym een van de leukste vakken op school.	4,2	2,1
2	Ik doe altijd graag mee tijdens de gymles.	3,3	2,3
3	Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.	4,2	2,4
4	Als ik op het strand ben, speel ik graag frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.	3,8	1,1
5	Tijdens de gymles hebben we al vaker handbal gespeeld.	5	5
6	Ik vind de lessen handbal op school leuk.	2,1	1,2

Klas 3A Controle Groep

13 jongen

11 meisjes

Vraag		Gemiddeld aantal punten jongens	Gemiddeld aantal punten meisjes
1	Ik vind gym een van de leukste vakken op school.	4,2	3,1
2	Ik doe altijd graag mee tijdens de gymles.	3,4	1,8
3	Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.	3,4	1,1
4	Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.	4,4	1,4
5	Tijdens de gymles hebben we al vaker handbal gespeeld.	5	5
6	Ik vind de lessen handbal op school leuk.	3,4	1,9

4.2 Uitslag vragenlijst 2

4.2.1 Interventiegroep

Tabel gemiddelde score

Klas 2A Interventiegroep

10 jongens

09 meisjes

Vraag:		Gemiddeld aantal punten jongens	Gemiddeld aantal punten meisjes
1	Ik vind gym een van de leukste vakken op school.	4,4	3,2
2	Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.	4,3	3,1
3	Ik vind de lessen handbal op school leuk.	4,1	3,1
4	Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.	3,8	1,1
5	Ik speel liever 7 tegen 7 op een heel veld dan 3 tegen 3 op een kleiner veld.	3,2	2,4
6	Ik vind het belangrijk en leuk als ik vaak kan scoren tijdens een wedstrijdje.	5	4,6
7	Ik vind het leuker om techniek in oefenvormen te oefenen dan tijdens een wedstrijdje.	2,3	2,3
8	<u>Zelfstandig</u> in kleine groepjes werken, oefenen of spelen vond ik leuk en uitdagend tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.	3,2	4,4
9	De afgelopen 5 lessen handbal vond ik leuk.	4,3	3,8
10	Ik vind het leuk dat we veel wedstrijdjes hebben gespeeld tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.	4,4	2,3
11	Doordat ik meer heb kunnen scoren tijdens de afgelopen vijf lessen handbal vond ik de gymles leuker dan de handballessen van vorig jaar.	4,8	4,3
12	Ik ben in de afgelopen vijf lessen handbal beter geworden in het spel, de regels en de techniek.	4,5	4,6
13	Ik vind dat ik nu meer gemotiveerd ben voor de lessen handbal.	4,3	4,4

4.2.2 Controlegroep

Tabel gemiddelde score

Klas 3A Controlegroep

13 jongen

11 meisjes

Vraag:		Gemiddeld aantal punten jongens	Gemiddeld aantal punten meisjes
1	1)Ik vind gym een van de leukste vakken op school.	4,2	3,4
2	2)Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.	4,1	1,3
3	3)Ik vind de lessen handbal op school leuk.	3,5	2,5
4	4) Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.	4,4	1,1
5	5)Ik speel liever 7 tegen 7 op een heel veld dan 3 tegen 3 op een kleiner veld.	4,2	3,1
6	6)Ik vind het belangrijk en leuk als ik vaak kan scoren tijdens een wedstrijdje.	5	4,5
7	7)Ik vind het leuker om techniek in oefenvormen te oefenen dan tijdens een wedstrijdje.	2,4	4,1

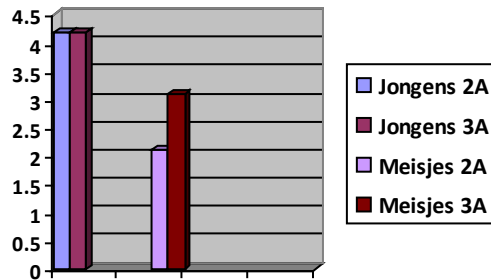
4.3 Resultaten schematisch

Grafieken gemiddelde score vragenlijst 1

2A betekent in de grafiek klas 2A deze is verdeeld in jongens en meisjes

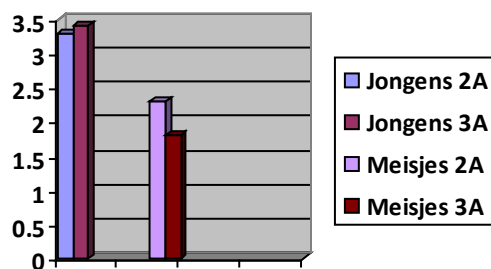
3A betekend in de grafiek klas 3A en ook deze is verdeeld in de jongens en de meisjes.

Vraag 1: Ik vind gym een van de leukste vakken op school.

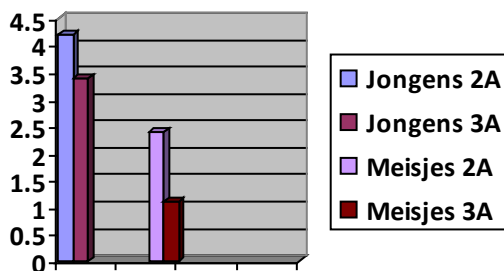
De jongens van klas 2A en klas 3A vinden gym beide een van de leukste vakken op school. De meisjes vinden gym duidelijk minder leuk dan de jongens. Bij de meisjes is er wel een duidelijk verschil of gym een van de leukste vakken is. De meiden van klas 2A scoren een heel punt lager dan de meiden van Klas 3A.

Vraag 2: Ik die altijd graag mee tijdens de gymles.

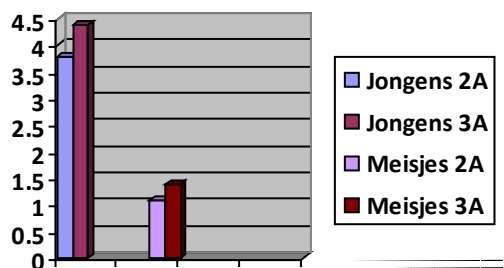
De jongens van klas 2A en klas 3A doen ongeveer even graag mee met de gymles. De meisjes vinden gymmen duidelijk minder graag dan de jongens. Bij de meisjes is er wel een duidelijk verschil in de mate van plezier hebben in gym. De meiden van klas 2A scoren 0,5 punten hoger dan de meiden van klas 3A.

Vraag 3: Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.

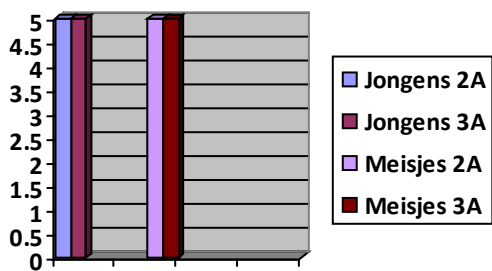
De jongens van klas 2A vinden balspelen tijdens de gymles leuker dan de jongens van klas 3A. Ook hier blijkt dat de meiden duidelijke minder plezier hebben in het spelen van balspelen tijdens de gymles dan de jongens. De meisjes uit klas 2A spelen liever balspelen tijdens de gymles dan de meisjes uit klas 3A.

Vraag 4: Als ik op het strand ben, speel ik graag frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.

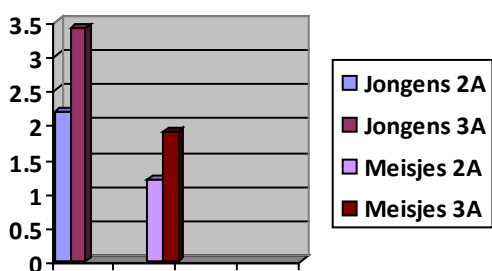
De jongens uit klas 3A spelen liever een spel op het strand dan de jongens uit klas 2A, maar de jongens uit klas 2A. De meisjes bewegen een stuk minder graag wanneer zij op het strand zijn. De meiden van klas 3A spelen wel liever een sportspel dan de meisjes van klas 2A.

Vraag 5: Tijdens de gymles hebben we al vaker handbal gespeeld.

Zowel de jongens als de meisjes uit klas 2A en 3A hebben al vaker lessen gehad in het handbalspel.

Vraag 6: Ik vind de lessen handbal op school leuk.

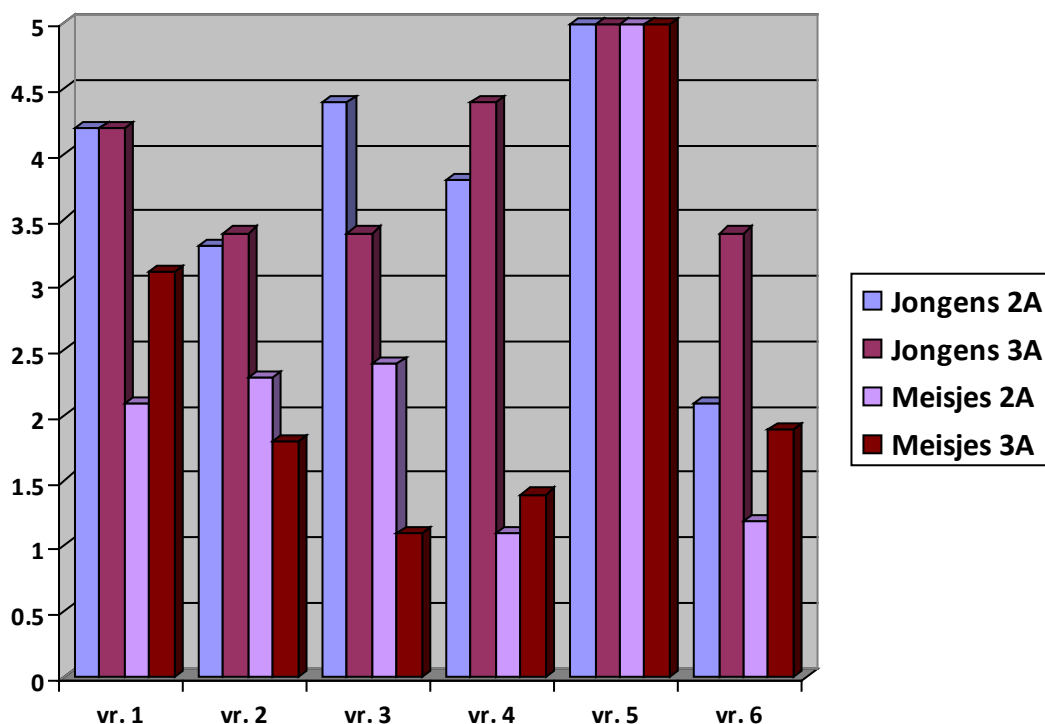

De jongens uit klas 3A vinden de lessen handbal op school duidelijk leuker dan de jongens uit klas 2A.

De jongens uit beide klassen vinden de handballessen wel leuker dan de meiden uit beide klassen.

De meiden van klas 3A vinden de lessen wel leuker dan de meiden van klas 2A.

Overzicht van alle vragen; vragenlijst 1

Grafieken verschil in score Interventie Groep

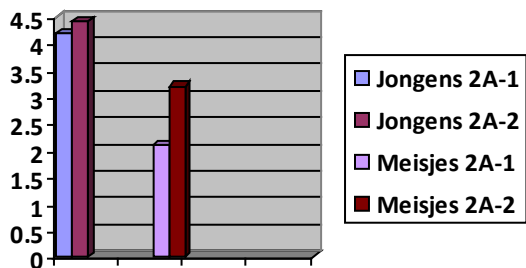
overeenkomstige vragen uit vragenlijst 1

De klas 2A is verdeeld in twee groepen, jongens en meisjes.

2A-1 is de score uit de eerste vragenlijst (voor de lessenreeks)

2A-2 is de score uit de tweede vragenlijst (na afloop van de lessenreeks)

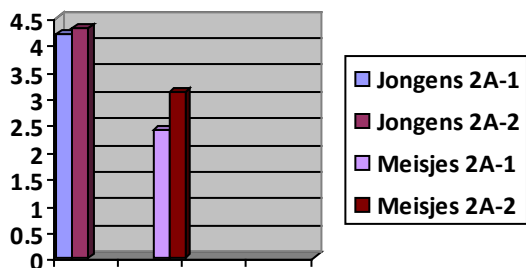
Vraag 1: Ik vind gym een van de leukste vakken op school.

De jongens vinden het vak gym iets leuker geworden na de lessenreeks handbal.

De meisjes hebben een grote sprong gemaakt, zij vinden gym nu een veel leuker vak dan voorheen.

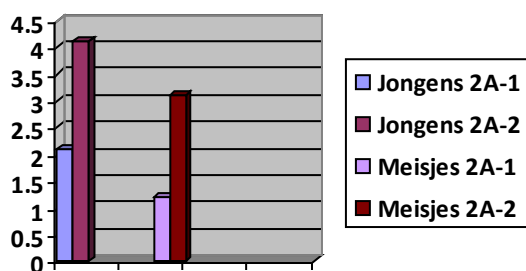
Vraag 2: Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.

De jongens vinden balspelen iets leuker geworden, maar het verschil is minimaal.

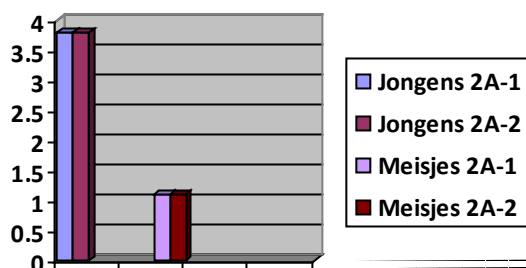
De meisjes hebben ook hier een grote sprong gemaakt, zij vinden balspelen nu leuker dan voorheen.

Vraag 3: Ik vind de lessen handbal op school leuk.

Zowel de jongens als de meisjes vinden de lessen handbal op school na de lessenreeks een stuk leuker dan ervoor.

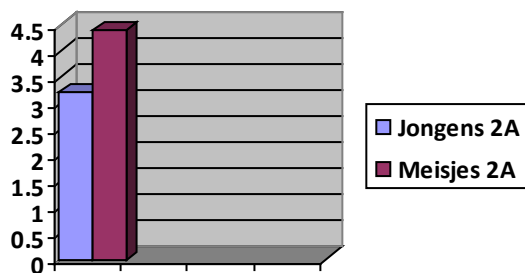
Vraag 4: Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.

Zowel bij de jongens als de meisjes is er geen verschil in het spelen van spelen op het strand, voor of na de gegeven lessenreeks handbal.

Grafieken extra vragen voor de interventiegroep; lesspecifiek

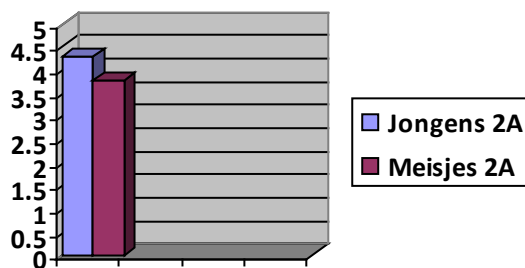
Vraag 8: Zelfstandig in kleine groepjes werken, oefenen of spelen vond ik leuk en uitdagend tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.

Vooraf de meiden vinden zelfstandigheid erg leuk en uitdagend tijdens de les.

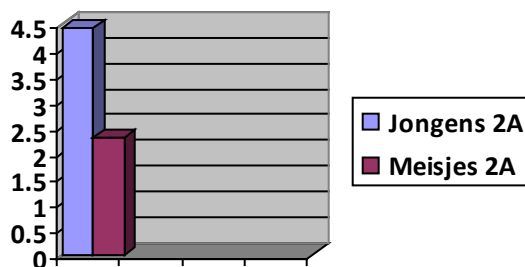
De jongens scoren gemiddeld op deze vraag, waaruit blijkt dat het voor hen niet zo veel uit maakt.

Vraag 9: De afgelopen vijf lessen handbal vond ik leuk.

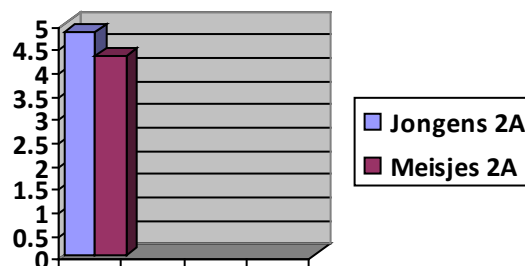
De jongens hebben duidelijk meer plezier in het handbalspel dan de meisjes.

Vraag 10: Ik vind het leuk dat we veel wedstrijdje hebben gespeeld tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.

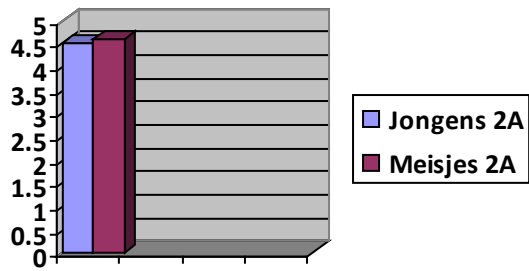
De jongens vinden het belangrijker om veel wedstrijdje te spelen met veel competitie elementen dan de meisjes.

Vraag 11: Doordat ik meer heb kunnen scoren tijdens de afgelopen vijf lessen handbal vond ik de gymles leuker dan de handballessen van vorig jaar.

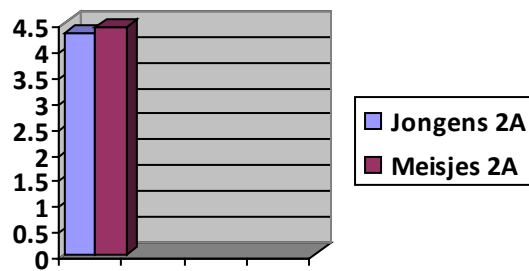
Zowel de jongens als de meisjes vinden de lessen duidelijk leuker dan vorig jaar.

Vraag 12: Ik ben in de afgelopen vijf lessen handbal beter geworden in het spel, de regels en de techniek.

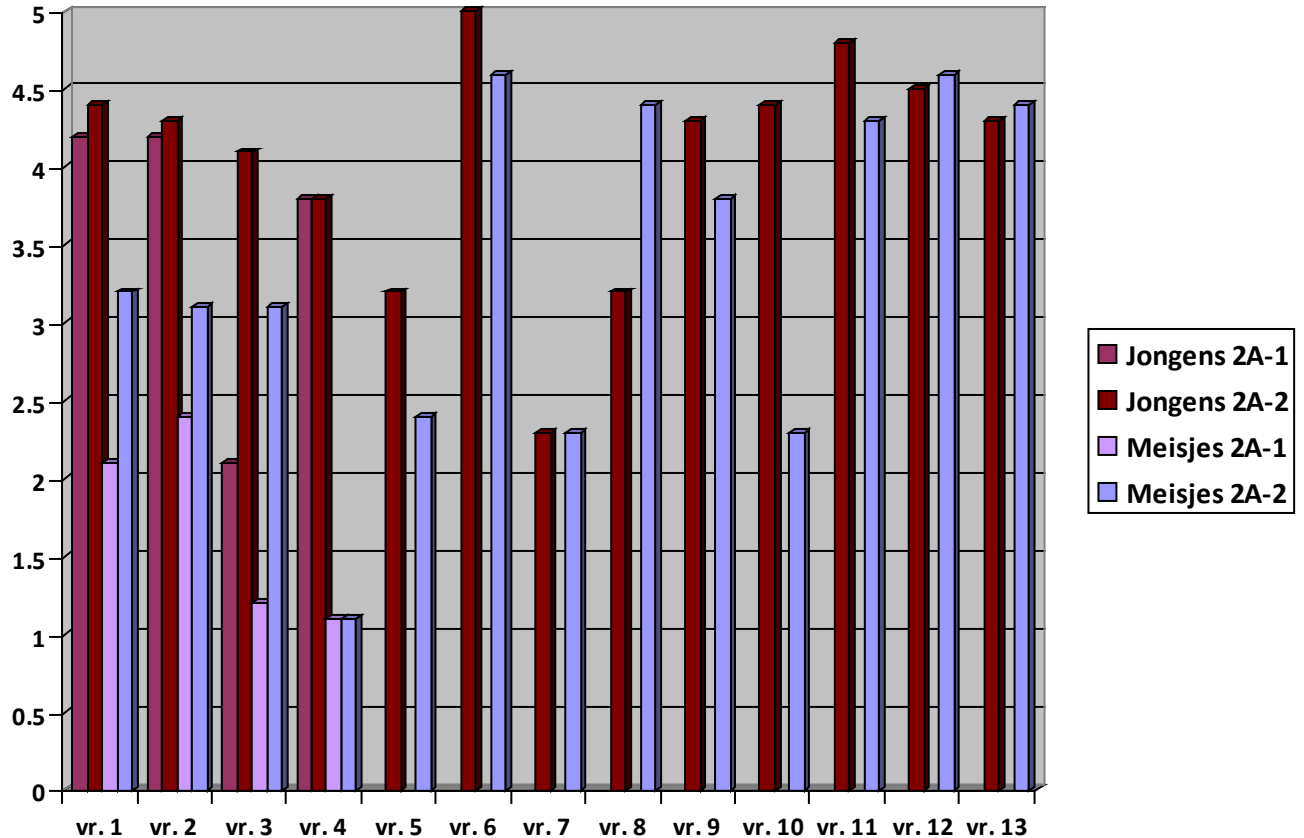
Zowel de jongens als de meisjes vinden dat zij beter zijn geworden in het spelen, de regels en de techniek van handbal in de afgelopen vijf lessen.

Vraag 13: Ik vind dat ik nu meer gemotiveerd ben voor de lessen handbal.

Zowel de jongens als de meisjes vinden dat zij na de vijf lessen handbal meer gemotiveerd zijn voor de lessenhandbal dan ervoor.

Overzicht van alle vragen; vragenlijst 2 Interventiegroep

Grafieken verschil in score Controle Groep

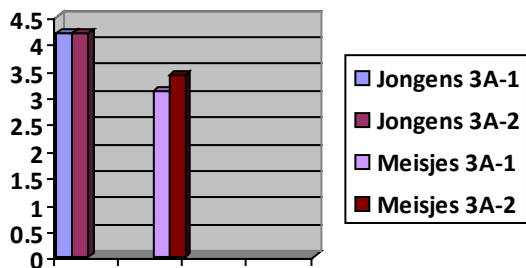
Overeenkomstige vragen uit vragenlijst 1

Klas 3A is verdeeld in twee groepen, jongens en meisjes.

3A-1 zijn de scores uit vragenlijst 1. (gehouden voor de lessenreeks)

3A-2 zijnde scores van vragenlijst 2. (gehouden na de lessenreeks)

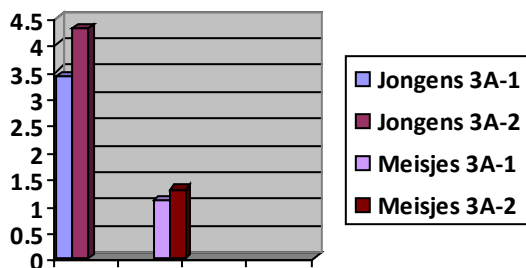
Vraag 1: Ik vind gym een van de leukste vakken op school.

De jongen vinden de gymlessen na de vijf lessen handbal nog net zo leuk als ervoor.

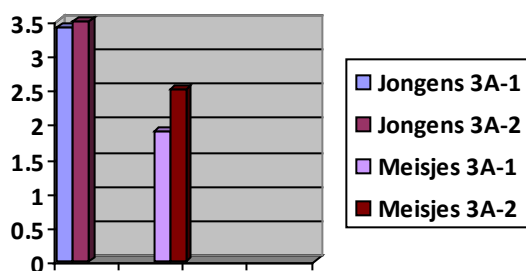
De meisjes hebben meer plezier gekregen in de lessen dan voor de vijf lessen handbal.

Vraag 2: Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.

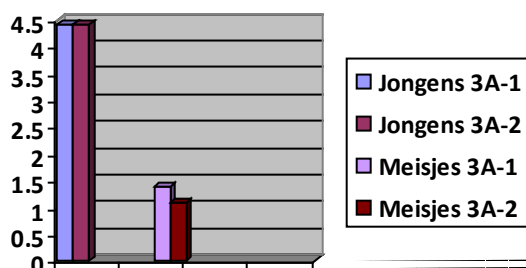
Zowel de jongens als de meisjes vinden het onderwerp balspelen leuker geworden.

Vraag 3: Ik vind de lessen handbal op school leuk.

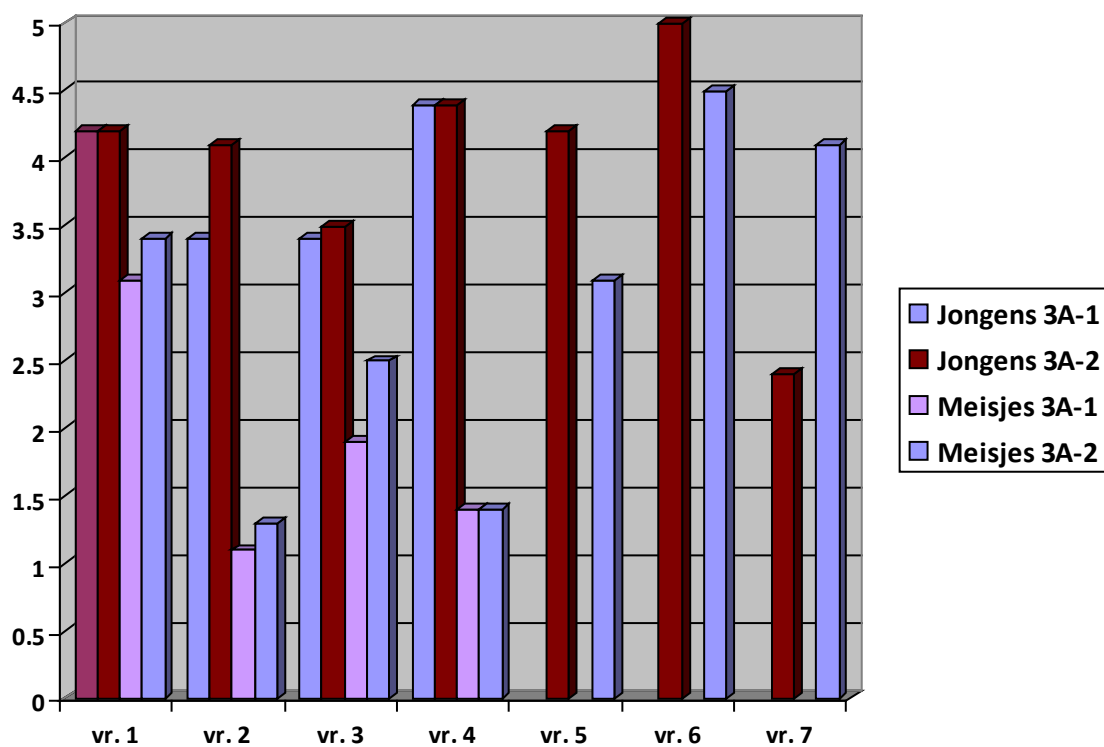
Zowel de jongens als de meisjes vinden handbal leuker geworden dan voorheen. De meisjes zijn daarin sterker gestegen dan de jongens.

Vraag 4: Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als trisbee, voetbal, beachbal of iets anders.

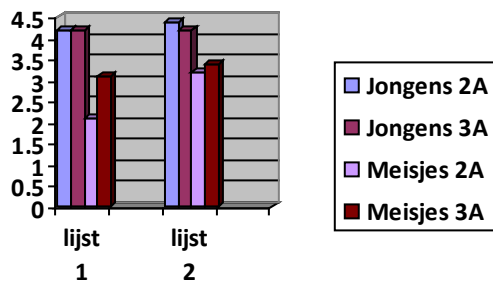
De jongens spelen net zo graag spelen op het strand dan voorheen. De meisjes zijn minder enthousiast geworden voor het spelen van spelen op het strand.

Overzicht van alle vragen; vragenlijst 2 Controlegroep

Grafieken verschillen tussen de controle groep en de interventie groep

Vraag 1: Ik vind gym een van de leukste vakken op school.

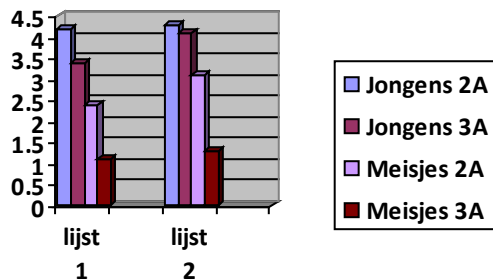

De jongens van klas 2A en 3A zijn ongeveer gelijk wat betreft het leuk vinden van de gymles.

De meisjes vinden de gymles na de vijf lessen handbal ongeveer even leuk.

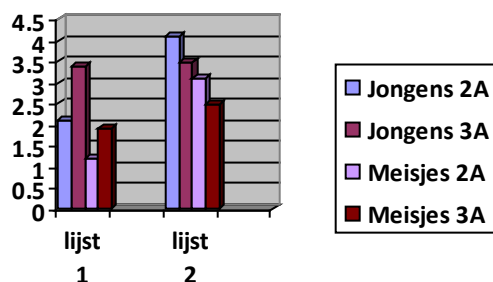
In de beide klassen zijn de meiden gestegen op dit punt. De meisjes uit klas 2A het sterkst.

Vraag 2: Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.

Zowel de jongens als de meisjes van beide klassen zijn veranderd van mening over balspelen. Ze vinden het na de vijf lessen handbal leuker dan ervoor.

Vraag 3: Ik vind de lessen handbal op school leuk.

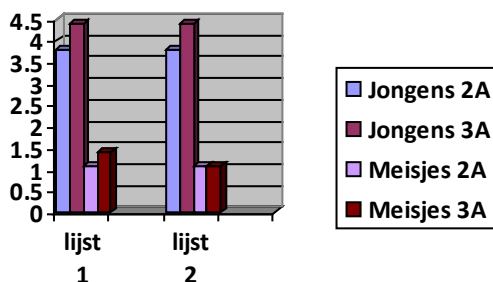

De jongens uit klas 2A zijn vinden handbal op school nu veel leuker.

De jongens uit klas 3A zijn maar een heel klein beetje gestegen. (bijna gelijk gebleven)

De meisjes uit klas 2A vinden handbal nu ook een stuk leuker dan eerst. De meiden uit klas 3A vinden dat ook, maar net als de jongens zijn zij een stuk minder gestegen.

Vraag 4: Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.

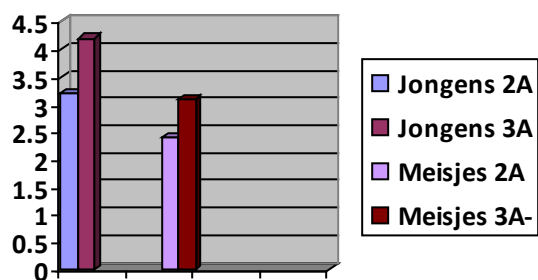

Zowel de jongens als meisje van klas 2A zijn niet van mening veranderd over het spelen op het strand.

De jongens van klas 3A ook niet.

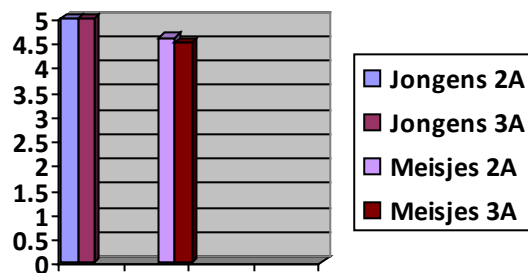
De meisjes daarentegen zijn minder enthousiast geworden over het spelen en bewegen op het strand.

Vraag 5: Ik speel liever 7 tegen 7 op een heel veld dan 3 tegen 3 op een kleiner veld.

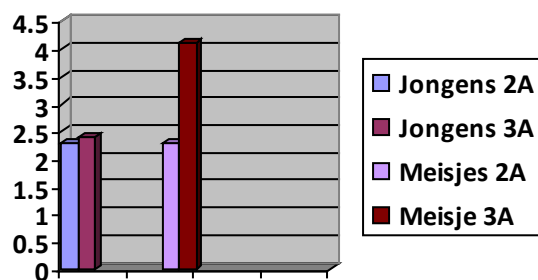
De jongens en meisjes uit klas 2A spelen liever handbal op een kleiner veld.
De jongens en meisjes van klas 3A spelen liever handbal op een groot veld.

Vraag 6: Ik vind het belangrijk en leuk als ik vaak kan scoren tijdens een wedstrijdje.

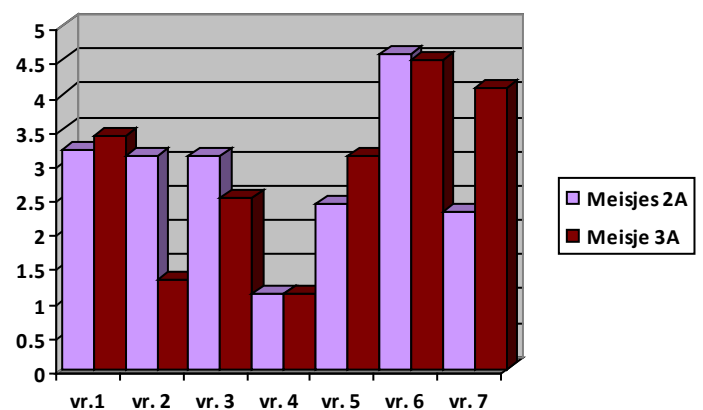
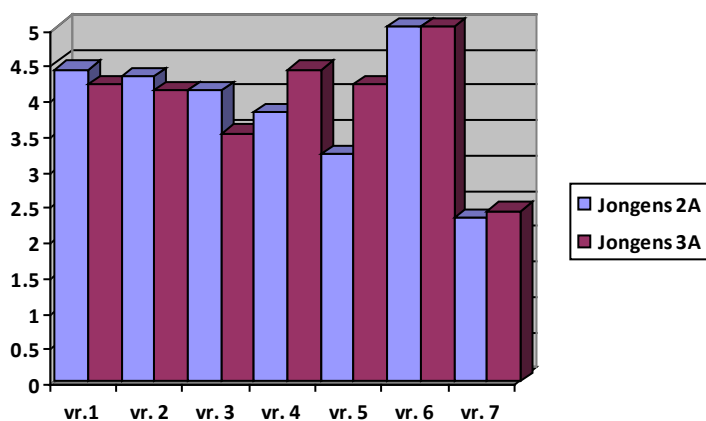
Scoren in een wedstrijd is zowel voor de jongens als meisjes van klas 2A en 3A heel belangrijk.

Vraag 7: Ik vind het leuker om techniek in oefenvormen te oefenen dan tijdens een wedstrijdje.

De jongens en meisjes van klas 2A en de jongens uit klas 3A oefenen liever techniek in een spelvorm.
De meisjes uit 3A oefenen de techniek liever droog, in stilstand en zonder spelvorm.

Overzicht van alle vragen vragenlijst 2

4.4 Samengevat resultaat

Uit het onderzoek is ook gebleken dat vooral de meiden uit de interventiegroep na de vijf handballessen meer plezier hebben in de gymles en de balsporten. De meiden van de controlegroep hebben niet echt meer plezier in de gymles en balsporten, maar hebben wel meer plezier in het handbal spel.

De interesse voor handbal is bij zowel de jongens als de meiden uit de interventiegroep gestegen. De jongens uit de controle groep hebben ook meer plezier in balsporten en handbal, dus een stijging van de motivatie hiervoor.

Ook is uit mijn onderzoek gebleken dat de motivatie voor handbal en balsporten is toegenomen bij de interventiegroep. Zij hebben les gehad volgens de spelend leren spelen methode. Bij de controlegroep is de motivatie voor handbal wel groter geworden, maar voor balsporten ongeveer gelijk gebleven. Deze groep heeft les gehad volgens de totaal- methode waarbij zij het hele spel hebben gespeeld en droge techniek oefeningen hebben gehad.

Bij de interventiegroep zijn duidelijkere verschillen waar te nemen als bij de controlegroep.

De manier van lesgeven draagt ook bij aan het beeld dat leerlingen hebben van balsporten. Zo vinden de leerlingen uit de interventiegroep dat zij meer gemotiveerd zijn als ze op kleiner veld spelen met veel balbezit en competitie elementen in de techniek oefeningen. De controlegroep vindt juist dat zij meer gemotiveerd zijn als ze op heel veld mogen spelen.

5. Discussie

De motivatie bij leerlingen is niet alleen afhankelijk van de manier waarop de lesstof wordt aangeboden. Hoe leerlingen 's morgens thuis zijn opgestart, welke les ze voor de gymles hebben gehad, of ze proefwerk hebben moeten maken, op welk uur de gymles plaatsvindt, etc., is ook allemaal van invloed op de motivatie van een klas. Er zijn bij dit onderzoek zeer veel variabelen die moeilijk uit te sluiten zijn.

Daarnaast denk ik dat ik bij beide klassen even enthousiast voor de klas heb gestaan, maar misschien heb ik onbewust ook invloed gehad op de uitkomst van het onderzoek.

Het verschil in resultaten tussen de interventie- en de controlegroep vind ik minimaal. De motivatie is bij beide klassen groter geworden voor het spel handbal. Maar niet voor de gymles of het onderdeel balspelen in het algemeen. De tijdsperiode van het onderzoek was te kort om hier een duidelijk beeld van te krijgen. Naar mijn mening moet je dit onderzoek bij al het spel onderwijs doen en dan gedurende een jaar. Pas dan denk ik dat er grotere verschillen te zien zullen zijn in de motivatie tussen de interventiegroep en de controlegroep.

6. Conclusies en aanbevelingen

Conclusies:

Bij beide groepen is de motivatie gestegen, bij de interventiegroep weliswaar meer en op beide gebieden (handbal en spelsport), maar niet zo veel dat je kunt spreken van een duidelijk verschil.

Bij de controlegroep is de motivatie ook iets gestegen, maar wel minder dan bij de interventiegroep.

Ook is te zien dat bij de controlegroep de motivatie voor handbal wel is gestegen, maar voor balsporten in het algemeen niet of weinig.

De verschillen tussen de controlegroep en de interventiegroep zijn minimaal. In beide gevallen is de motivatie t.a.v. handbal verbeterd.

De motivatie voor balsporten in het algemeen is alleen bij de interventiegroep gestegen.

Bij de controlegroep is de motivatie van de meiden wel minder gestegen dan bij de meiden van de interventiegroep.

Vele variabelen zorgen voor een subjectief beeld van het onderzoek.

De interventiegroep geeft na de vijf lessen handbal aan dat zij het prettig vinden zelfstandig te mogen werken. Vooral voor de meiden is dit een punt wat motivatie verhogend werkt.

Interpretatie van de conclusies:

Wat ik gemerkt heb tijdens de lessen LO is dat het niveau van handbal bij de interventiegroep uiteindelijk hoger is dan het niveau van de controlegroep. Dit zowel technisch als op spelinzicht bekeken. De leerlingen van de interventiegroep hebben meer inzicht in het vrijlopen en het bewegen rond de cirkel dan de leerlingen uit de controlegroep. Het spelen op kleine veldjes met minder regels zorgt duidelijk voor een betere en meer gestructureerde opbouw van het spel. De spelregels zijn voor VMBO leerlingen beter te behappen in kleine stukjes, per regel of met hooguit drie nieuwe spelregels tegelijk.

Het inzicht rondom het verdedigen bij de cirkel is door het spelen op een half veld beter uit te leggen als leraar dan wanneer de leerlingen op een heel veld spelen.

Ik merk als leraar dat ik meer gestructureerd lesgeef bij het spelend leren spelen, mede door het gekozen didactisch model (directe instructie). De lessen zijn beter voorbereid omdat je een duidelijke opbouw hebt in het handbalonderwijs. Het aanbod aan spelen is veel gevarieerder dus kun je makkelijker differentiëren in de klas.

Ook merk ik aan de kinderen uit de interventiegroep dat zij een blokuur handbal beter volhouden dan de controlegroep. De controlegroep wil eerder iets anders gaan doen omdat zij minder variatie hebben in spelen en techniek. De interventiegroep heb ik in de vijf lessen niet gehoord over het stoppen met handbal om een ander spel te spelen.

Aanbevelingen:

Het onderzoek langer laten door lopen dan vijf weken en voor alle spelsporten doorvoeren zodat er een uitgebreider beeld gevormd kan worden.

Meerdere klassen betrekken bij het onderzoek zodat er meer vergelijkingsmateriaal is en er een objectiever beeld gevormd kan worden.

Variabelen proberen uit te sluiten door klassen met een parallellopend rooster voor het onderzoek te kiezen. Dit werkt alleen als de andere vakken ook met de stof en leraren parallel lopen.

Het spelend leren spelen is ondanks de resultaten wel uitdagender voor leerlingen. De leerlingen zijn meer op eigen niveau aan het spelen en kunnen veel van elkaar leren. Daarnaast wordt er een beroep gedaan op de autonomie van de leerlingen waardoor de gymles ook een andere betekenis krijgt dan alleen het ontwikkelen van motorische vaardigheden en spelinzicht.

Leerlingen zijn tijdens het spelend leren spelen ook effectiever bezig, doordat ze weinig tot niet stil hoeven te zitten tijdens de gymles bewegen leerlingen meer, dit vergroot het leerresultaat en het oefenresultaat.

7. Bronnen en literatuur

Beemden, L. van (2006) *Ontwikkelingspsychologie*. Groningen: Wolters Noordhoff.

Franzen, G. (2008) *Motivatie, denken over drijfveren sinds Darwin*. Amsterdam: Boom onderwijs.

Leenders, Y., Naafs, F., Oorr, I. van den (2002). *Effectieve instructie*. Amersfoort: CPS, onderwijsontwikkeling en advies.

Wijsman, E. (2004). *Psychologie en Sociologie*. Groningen: Wolters Noordhoff.

Wit, J. de, Slot, W., Aken, M. van (2007). *Psychologie van de adolescentie*. Baarn: HB uitgevers.

Verstuyf, J., Vansteenkiste, M. (2008). *Psychopraxis*. Jaargang 10, nummer 4. Via Fontys Felix.

Vansteenkiste, M., Soenens, B., Beyers, W., Lens, W. (2008). *Kind en adolescent*, jaargang 29, nummer 2. Via Fontys Felix.

Gespreksvaardigheden en technieken

(<http://www.uu.nl/uupublish/informatievoorme/studieloopbaanbe/gespreksvoering/gespreksvaardigh/27334main.html>)

Biemans, S. Feedback geven en ontvangen

(<http://www.lancelots.nl/ontwikkelen/kernvaardigheden/mondelinge-vaardigheden/feedback>)

Zelfdeterminatietheorie

(<http://www.blijvendmotiveren.be/nl/zelfdeterminatie.pdf>)

8. Reflectie

Het literatuurdeel

Voordat ik aan mijn onderzoek begon heb ik op mijn stageschool navraag gedaan naar de problemen waar zij tegenaan liepen. Het grootste probleem was de motivatie tijdens de lessen bij de leerlingen van het VMBO. Aan de hand van dit probleem ben ik mijn praktijkonderzoek gaan inrichten. Al snel kwam ik erachter dat motivatie een breed begrip is. Je kunt je al snel verliezen in de stroom aan informatie. Ik vond het dan ook heel moeilijk om tijdens mijn literatuurstudie het begrip motivatie af te bakenen in een deel dat voor mij en mijn onderzoek in dit geval belangrijk was. De eerste paar werken zag ik 'door de bomen het bos niet meer' en had ik moeite met het schrijven van het literatuurdeel. Met behulp van de kritische vragen van Hans van Kruisdijk is het me uiteindelijk gelukt het onderwerp zo af te bakenen dat mijn literatuurdeel kort is maar toch voldoende informatie bevat.

De uitvoering van het onderzoek

Voor de uitvoering van het onderzoek had ik 7 weken de tijd. Een erg krap tijdsbestek om een onderzoek uit te voeren. Ik ben begonnen met het geven van een vragenlijst. Daarna heb ik 5 weken lang twee verschillende didactische vormen van onderwijs aangeboden bij twee verschillende klassen. Daarnaast ben ik me heel bewust geweest van mijn houding naar de leerlingen toe. Dit omdat ik anders de uitkomst van het onderzoek zou kunnen beïnvloeden. Mijn manier van onderwijs sluit veel beter aan bij de didactische vorm spelend leren spelen. Door mijn bewuste houding ben ik niet in de valkuil getrapt om het traditionele concept minder enthousiast te brengen. Normaalgesproken heb je per onderdeel in het jaar ongeveer vier a vijf lessen. Wat zou betekenen dat de vijf lessen handbal die ik gepland had ook voldoende zouden moeten zijn. Ik vond het alleen te kort om een duidelijk beeld te scheppen van de verschillen in motivatie. Aan het einde van mijn onderzoek heb ik nogmaals een vragenlijst gegeven om te kijken wat de motivationele verschillen tussen de klassen en aan het begin en het einde van de lessenreeks was. De manier van data verzamelen vond ik erg lastig, met een enquête krijg je gemakkelijk afgebakende informatie binnen die goed te verwerken is, vandaar dat ik hiervoor gekozen heb. Observeren vond ik te subjectief. Mijn kijk op het spel en de kinderen kan de uitslag erge beïnvloeden vandaar dat ik hier niet voor gekozen heb. Een interview zou ook een goede mogelijkheid geweest zijn. Maar welke leerlingen vraag je dan of moet je dan alle leerlingen interviewen? Omdat het maar om twee klassen gaat zou ik in dit geval alle leerlingen moeten interviewen, iets wat veel tijd kost (die er niet was) en zoveel verschillende informatie geeft dat het moeilijk te verwerken is. Ook hier is weer het gevaar van interpretatie van mijn zijde. Vandaar dat ik het bij de vragenlijst heb gehouden.

De resultaten

De resultaten vind ik vrij klein. De motivatie is bij beide klassen groter geworden voor het spel handbal. Maar niet voor de gymles of het onderdeel balspelen in het algemeen. De tijdsperiode van het onderzoek was te kort om hier een duidelijk beeld van te krijgen. Naar mijn mening moet je dit bij al het spel onderwijs doen en dan gedurende een jaar. Pas dan denk ik dat het grotere verschillen te zien zullen zijn in de motivatie tussen de interventiegroep en de controlegroep. Ik vind het wel positief dat mijn lessen in beide klassen de mening over het spelhandbal positief heeft beïnvloed. Maar dit is meer een pluspunt naar mijn pedagogische, didactisch en inter-persoonlijk handelen dan naar het onderzoek.

Algemeen

Ik vond het heel leuk om dit onderzoek uit te voeren. Motivatie is een onderwerp dat mij zeer aanspreekt en ik zou er ook graag nog verder op in willen gaan. Misschien dat ik in de loop der jaren een goed onderzoek kan ontwikkelen, wat over een langere periode loopt en meerdere onderdelen van de gymles zal betrekken. Het motivatieprobleem ligt niet alleen bij handbal, maar bij alle domeinen en onderdelen die tijdens de lessen behandeld worden.

Het opzetten en uitvoeren van een onderzoek vond ik wel lastig vooral omdat het theorie deel voor dit onderwerp zo gigantisch is. Ik heb wel geleerd hoe ik dingen moet afbakenen en niet te breed moet denken tijdens het ontwikkelen van een onderzoek. Ik ben iemand die graag alle kanten van de zaak wil belichten. Iets wat absoluut niet ten goede van het onderzoek was gekomen als ik dat nu ook had gedaan. Het literatuur deel zou dan veel te uitgebreid en onduidelijk zijn geworden en het onderzoek te breed en onuitvoerbaar. Hans van kruisdijk heeft me heel erg geholpen bij het afbakenen van dingen door kritische vragen te stellen en mij te laten nadenken over de antwoorden op deze vragen. Ik ben erg tevreden over de begeleiding die ik heb gehad tijdens het voorbereiden en uitvoeren van mijn onderzoek.

9. Bijlagen

I. Vragenlijst: Hoe gemotiveerd ben jij?

Mijn naam is Brenda van Beek, voor mijn opleiding aan de Fontys Sport Hogeschool doe ik onderzoek naar motivatie tijdens de gymlessen. Daarvoor is het belangrijk dat jullie deze vragenlijst serieus invullen. Heel erg bedankt!

Jongen/meisjes:

Klas:

1 = helemaal niet mee eens 2 = niet mee eens 3 = maakt me niets uit / weet niet 4 = mee eens 5 = helemaal mee eens
--

Stelling:	1	2	3	4	5
1)Ik vind gym een van de leukste vakken op school.					
2)Ik doe altijd graag mee tijdens de gymles.					
3)Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.					
4) Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.					
5) Tijdens de gymles hebben we al vaker handbal gespeeld.					
6) Ik vind de lessen handbal op school leuk.					

II. Vragenlijst: Hoe gemotiveerd ben jij? Deel 2 Interventiegroep

Mijn naam is Brenda van Beek, voor mijn opleiding aan de Fontys Sport Hogeschool doe ik onderzoek naar motivatie tijdens de gymlessen. Daarvoor is het belangrijk dat jullie deze vragenlijst serieus invullen. Heel erg bedankt!

Jonge/meisje:

Klas:

1 = helemaal niet mee eens
 2 = niet mee eens
 3 = maakt me niets uit / weet niet
 4 = mee eens
 5 = helemaal mee eens

Stelling:	1	2	3	4	5
1)Ik vind gym een van de leukste vakken op school.					
2)Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.					
3)Ik vind de lessen handbal op school leuk.					
4) Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.					
5)Ik speel liever 7 tegen 7 op een heel veld dan 3 tegen 3 op een kleiner veld.					
6)Ik vind het belangrijk en leuk als ik vaak kan scoren tijdens een wedstrijdje.					
7)Ik vind het leuker om techniek in een oefenvormen te oefenen dan tijdens een wedstrijdje.					
8)Zelfstandig in kleine groepjes werken, oefenen of spelen vond ik leuk en uitdagend tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.					
9)De afgelopen 5 lessen handbal vond ik leuk.					
10)Ik vind het leuk dat we veel wedstrijdjes hebben gespeeld tijdens de afgelopen vijf lessen handbal.					
11)Doordat ik meer heb kunnen scoren tijdens de afgelopen vijf lessen handbal vond ik de gymles leuker dan de handballessen van vorig jaar.					
12)Ik ben in de afgelopen vijf lessen handbal beter geworden in het spel, de regels en de techniek.					
13)Ik vind dat ik nu meer gemotiveerd ben voor de lessen handbal.					

III. Vragenlijst: Hoe gemotiveerd ben jij? Deel 2 Controlegroep

Mijn naam is Brenda van Beek, voor mijn opleiding aan de Fontys Sport Hogeschool doe ik onderzoek naar motivatie tijdens de gymlessen. Daarvoor is het belangrijk dat jullie deze vragenlijst serieus invullen. Heel erg bedankt!

Jongen/meisje:

Klas:

1 = helemaal niet mee eens 2 = niet mee eens 3 = maakt me niets uit / weet niet 4 = mee eens 5 = helemaal mee eens
--

Stelling:	1	2	3	4	5
1)Ik vind gym een van de leukste vakken op school.					
2)Het leukste onderdeel van gym vind ik balspelen.					
3)Ik vind de lessen handbal op school leuk.					
4) Als ik op het strand ben, speel ik graag spelen als frisbee, voetbal, beachbal of iets anders.					
5)Ik speel liever 7 tegen 7 op een heel veld dan 3 tegen 3 op een kleiner veld.					
6)Ik vind het belangrijk en leuk als ik vaak kan scoren tijdens een wedstrijdje.					
7)Ik vind het leuker om techniek in oefenvormen te oefenen dan tijdens een wedstrijdje.					